

hogy ezek a kistőkések angol ipari részvényeket vásároljanak és ennek a lehetővé tételére állami intézményt kíván felállítani, amelynél a kismemberek arra alkalmasnak talált, tehát értékében és jövedelmezőségében komoly részvényeket részletfizetésre vásárolhassanak. Ennek a politikának a célja, hogy ily módon lassanként a nagy ipari vállalatok kevésszámú tulajdonosai helyett széles rétegeknek váljanak a tulajdonává.

Ennek a politikának az eddigi eredményéről egy adattal számol be a jeentés: a kistőkések évi tőkeszaporulata inmár évi 500,000.000 angol fontot tesz ki és ha ez a fejlődés fokozható, néhány esztendőn belül teljes ellenértéket fog szolgáltatni ez a tőkeképződés a nagytőkés lefaragásával és a nagy jövedelmek csökkentésével szemben.

Pénzügyi joggyakorlat.

Az apport ellenértéke alapítási költségnek nem minősíthető. (Közig. Bíróság 17.836/1926. sz.) Panaszos azt kifogásolja, hogy az első mérlegében alapítási költség címén leírt 45,000.000 koronát a mérlegszerű nyereséghez hozzáadták. A bíróság ezt a kifogást alaptalannak találta. Panaszos vállalat a költségzsámlla terhére alapítási költség és illetékek címén 39,319.957 koronát számolt el. Ezt a kiadást a pénzügyigazgatóság nem kifogásolta. A panaszos vállalat azonban alapítási költség címén számolta el, illetve írta le azt a 45,000.000 koronát is, amelyet a győri kir. adóhivatalhoz intézett és azt 11.004/1925. szám alatt iktatott bejelentése szerint a „Győrvidéki Mezőgazdák Szövetkezetének ezen üzletág átengedéseért” ingyen részvényekben adott. Ugyanis a nevezett szövetkezet a részvénytársaságba készpénzben betét gyanánt terményosztályát hozta be és a részvénytársaság alapszabályainak 7. §-a szerint ezen betét egyenértéke a részvénytársaság alaptőkéjének 10%-ában, vagyis 45,000.000 koronában állapított meg. Alapítási költség az a kiadás, amely a vállalat alapítása körül felmerül, ami a vállalatra nézve veszteség, mert vele szemben vagyontétel nem keletkezik. A szóbanforgó 45,000.000 korona tehát tévesen minősítettett a panaszos vállalat részéről alapítási költségnek, mert az alapító anyaintézetnek adott ingyen részvények a természetbeni betét (az alapító szövetkezet terményosztálya) ellenértékét képezték és az apport ellenértéke alapítási költségnek nem minősíthető, mert a vállalatra nem veszteség. A vállalat tehát azt az értéket írta le, amelyet az alapító szövetkezet természetbeni betéte — a terményosztály — képvisel, ez a leírás pedig az 1925. évi 400/P. M. számú pénzügyminiszteri H. Ö. 14. §-ának 3. pontjában adómentesen engedélyezett értékcsökkenési leírásnak nem minősíthető és ezért a rendelkező rész szerint kellett határozni.

Újonnan alakult részvénytársaság az első üzletévi mérlegben áru- és anyagkészletét vagy a beszerzési áron vagy a forgalmi érték 80%-ával értékelheti. (Közigazgatási Bíróság 2646/1926. P. sz.) A panaszló részvénytársaság, mint az ügyiratok tartalmából megállapítható, az 1922. év november 22-én tartott alakuló közgyűlésen alakult meg, cége azon év december havában jegyeztetett be, üzletét csak a bejegyzés után kezdhetette meg és az 1923 október 31-én lezárt üzleti év az első üzleti éve volt.

Ennek folytán az áru- és anyagkészlet, melyet a panaszló az 1922 október 31. kelettel kiállított, kezdő leltárban kimutat, az előző évtől maradt készletnek nem, hanem az első év folyamán beszerzett készletnek, — első beszerzésnek — tekintendő, s ezért az 1922/23. üzleti év záróleltárában kimutatott egész készletnek értékelésére az 1922:XXIV. t.-c. 14. §. 18. pontjának — illetve az 5800/1924. P. M. rendelet 8. §. 12. bekezdésének az a rendelkezése irányadó, hogy azt vagy a beszerzési, — előállítási — áron, vagy az üzleti év végén mutatkozó forgalmi értéknél 20%-kal alacsonyabban lehet értékelni.

Minthogy a panaszló a bevalláshoz csatolt jelentésében azt állítja, hogy a kezdő leltárban felvett készletnek megfelelő mennyiséget az üzletév elején és végén fennállott forgalmi értéknek mintegy középarányosával, a többi készletet pedig részben a beszerzési, részben az évvégi forgalmi értéknél 20%-kal alacsonyabb áron vette fel záró leltárba, minthogy továbbá a kezdő leltárban kimutatott árukészlet a záró leltárbeli készlettel el nem különíthető azon az alapon, hogy a záró leltárbeli készlete egy részére nézve az 1922:XXIV. t.-c. 14. §. 8. pontja szerint is megengedett aláértékelés jogával nem élt, a kir. adófelügyelőnek helyes megállapítása szerint nem igényelheti azt, hogy az elmulasztott értékelési kedvezményt utólagosan érvényesíthesse és az ez uton esetleg megállapítható különbözet a mérleg alapján megállapított nyereségből levonassék.

Adótartalék adómentesen nem alkotható. (Közig. Biróság 7079/1927. sz.) Panaszos azt kifogásolja, hogy a hitelezők számláján adóra tartalékolta 20,000,000 koronát a mérlegszerű nyereséghez hozzászámították. A bíróság a kifogást alaptalannak találta. Az 1925. évi 400/P. M. számú pénzügyminiszteri H. Ö. 13. §-ának 14. pontja szerint a 14. §-ban felsorolt tartalékalapokon kívül bárminő más célra és bármely elnevezés alatt tartalékolat összegek adókötelesek. Az adótartalék a 14. §-ban felsorolva nincsen, tehát annak fent számjelzett javadalmozását az adóalaphoz helyesen számították hozzá. A szóbanforgó tartalékolás a 13. §. 14. pontjához fűzött utasítás 5. bekezdésében említett valóban átmeneti tartalékolásnak nem minősíthető, mert nem valamely későbbi vagy már elmúlt számadási időszakot terhel, hanem a folyó számadási időszak terhére helyzetetett kiadásba, és pedig nem a folyó üzletévet terhelő, de csak a következő üzletévben esedékesé váló adók fedezésére, sem olyan, köztartozás fedezésére, amely már elmúlt időszakot terhel ugyan, de amelynek kivetése a mérleg lezártáig nem történt meg, hanem az innen elrendelt bizonyítási eljárás eredménye szerint olyan adókra, amelyek a mérlegzárlat időpontjában részben már esedékesek voltak, részben pedig csak a következő üzletévben fognak esedékesé válni. A 20,000,000 korona tehát nem átmeneti tétel, hanem lényegében tartalékolás, amely a 13. §. 14. pontja alapján adóköteles. A panaszban említett az az indokolás, hogy a szóbanforgó összeg azért adómentes, mert a vállalat azzal — legalább részben — a kincstárnak tényleg tartozott, nem helytálló, mert a felhívott H. Ö. csak a tényleg teljesített adófizetést mentesíti az adóztatás alól, azonban sem az esedékes, sem a jövőbeni adókra adómentes tartalékolást nem engedélyez.

Házhaszonértéknek becslés útján való megállapításánál a határozatban pontosan meg kell jelölni az összehasonlított épületeket. (Közig. Biróság 3419/1926. sz.) Az 1925. évi házadó alapja a 200/1925. P. M. számú rendelet 9. §-a első bekezdése értelmé-